

## Buz Adamdan Sıcak Mesajlar

Avrupalı altı ayrı araştırma grubu heyecan içinde. Dokuz yıl önce İtalya Alplerinde bulunan 5000 yıllık taş devri adamının yaklaşık 45 milyon saat donmuş durumda kaldıktan sonra kısa bir süre için yeniden ısıtılan bedeninden alınan doku örneklerini bekliyorlar. İncelemelerin, o devrin Avrupa'sının iklim ve yaşam koşulları hakkında net bilgiler sağlaması bekleniyor. Avlanırken donarak öldüğü sanılan ve av aletleriyle birlikte bir buzulun altından çıkartılan taş devri adamına Ötzi adı verilmiş.

Soğutulmuş ortamda yıllarca saklanan ceset, daha önce yerel bilim adamlarınca incelenmişti. Ancak İtalya ve Avusturya arasında cesedin sahipliği konusunda ortaya çıkan gerilimin yatışması üzerine iki yıl önce İtalyan, Avusturya ve İsviçre bilim adamlarından kurulu bir komite, mumyalaşmış ceset üzerindeki araştırmaların koordinasyonunu üstlenmişti.

Komite, Ötzi'nin Eylül ortalarında dört saat süreyle ısıtılmış vücudundan alınan küçük kemik, diş, deri ve yağ örneklerinin kullanılacağı altı projeye onay vermiş bulunuyor. Araştırmacılar, olanak bulunması durumunda özellikle buz adamın genetik yapısını incelemek ve bu yolla tıbbi, patolojik ve antropolojik bazı sorulara yanıt bulabilmeyi umuyorlar. Bir grup, Ötzi'nin bağırsaklarındaki bakteri DNA'larını inceleyerek taş devri insanıyla günümüz insanı arasındaki genetik benzerlikleri belirlemeyi, ayrıca geç neolitik dönemdeki hastalıklar ve göç yolları konusunda bilgi toplamaya çalışacak.

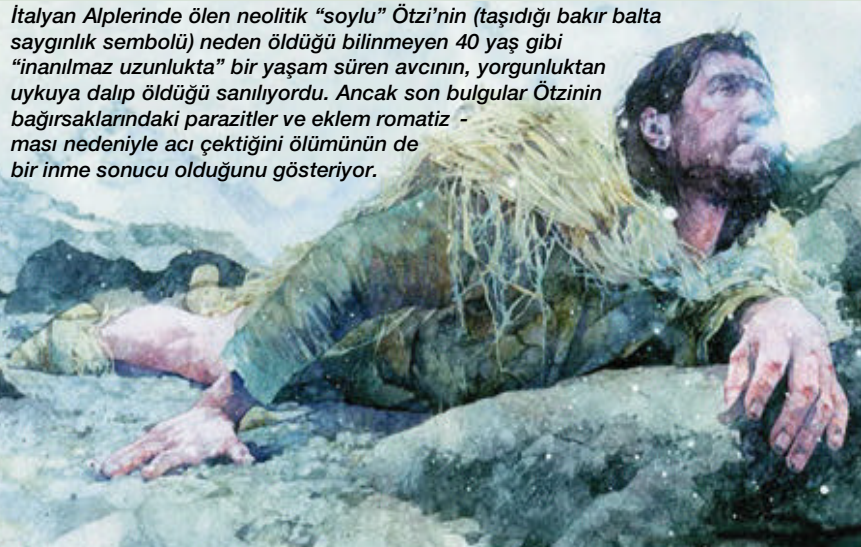


Daha önce de araştırmacılar cesetten alınan doku örneklerinden mitokondriyel DNA alıp incelemiş, ama o zaman Ötzi'nin bedeninin yalnızca yüzeyi ısıtıldığından, incelenen örneklerden elde edilen veriler yetersiz ve düşük kalitede kalmıştı. Araştırmacılar, tümüyle ısıtılmış bedenden alınan yeni örneklerin daha güvenli sonuçlar vereceğini ve bunların korunmuş başka insan vücutlarıyla karşılaştırılmasına olanak sağlayacağını umuyorlar.

Bir İtalyan araştırma grubuysa, Ötzi'nin bağırsaklarındaki bakterilerin gen dizilimlerini inceleyerek Taş Devri adamının yeme alışkanlıkları ve o zamanki bakterilerin dağılımını öğrenmek istiyor. Gene başka bir grup Ötzi'nin Y kromozomlarını inceleyip ilkçağ insanının genetik yapısıyla karşılaştıracak.

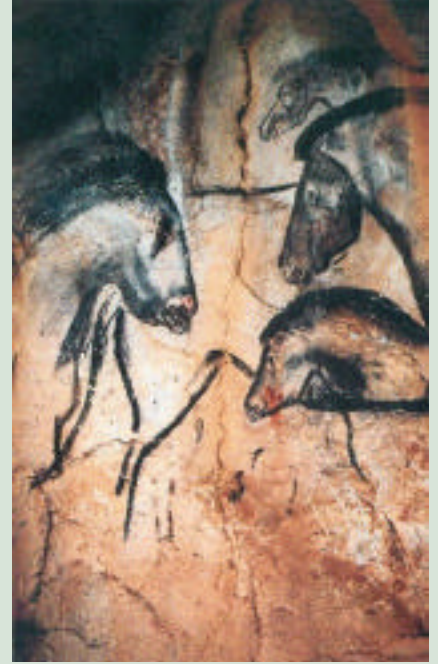
Nature, 5 Ekim 2000,  
Science, 29 Eylül 2000

*İtalyan Alplerinde ölen neolitik "soylu" Ötzi'nin (taşıdığı bakır balta saygınlık sembolü) neden öldüğü bilinmeyen 40 yaş gibi "inanılmaz uzunlukta" bir yaşam süren avcının, yorgunluktan uykuya dalıp öldüğü sanılıyordu. Ancak son bulgular Ötzi'nin bağırsaklarındaki parazitler ve eklem romatizması nedeniyle acı çektiğini ölümünün de bir inme sonucu olduğunu gösteriyor.*



## Dünyanın En Eski Mağara Resimleri

Dünya'nın en eski sanat eserleri olabilecek duvar resimlerinin, kuzey İtalya'da bir mağarada bulunduğu açıklandı. Üzerinde hayvan ve yarı hayvan-yarı insan figürlerin bulunduğu yassı taş bloklar, Verona'nın kuzeyinde, içinde 1988 yılından beri kazıların yürütüldüğü Fumane mağarasında ele geçirilmiş. Mağaranın tabanına gömülü bulunan bitki ve hayvan artıkları üzerinde yapılan radyokarbon analizleri, resimleri yapan insanların 32,000 – 36,500 yılları arasında yaşadıklarını ortaya koymuş bulunuyor. Bu durumda kırmızı kök boyayla çizilmiş resimlerin, en az Fransa'da Chauvet mağarasında bulunan kömürle



çizilmiş küçük figürler kadar eski olduğu ortaya çıkıyor. Resimleri geçen yıl bulup keşfi bir sır gibi saklayan İtalyan kazıbilimcilere göre resimlerin daha eski olması güçlü bir olasılık. Dünyanın bilinen ilk "ressamı"nın, beş ayrı kaya parçası üzerine çizdiği şekillerden üçünün neyi temsil ettiği belirlenememiş. Ancak öteki iki resimden birinin dört ayaklı bir hayvanı temsil ettiği, öteki resminse 18 cm uzunluğunda hayvan başlı bir insan figüründen oluştuğu bildirildi. Kazıbilimciler, bu ve öteki bazı kazılarda ele geçirilen benzeri figürlerin büyücülerini temsil ettiğini düşünüyorlar.

Science, 20 Ekim 2000